

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسته کارآفرینی تأسیس مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی

(۳)

حسین روحانی

داوود حاجی میر رحیمی

ریاست جمهوری
معاونت علمی و فناوری

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
سازمان توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب ایرانی

موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی

سر شناسه : روحانی، حسین ۱۳۴۹
عنوان و نام پدیدآور : بسته کارآفرینی "تاسیس مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی" / حسین روحانی،
داوود حاجی میر رحیمی
مشخصات نشر : تهران: اسرار علم، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری : ۴۴ ص: مصور (رنگی)، جدول، نقشه (رنگی)، نمودار (رنگی).
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۱-۲۷-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع : گیاهان دارویی
شناسه افزوده : حاجی میر رحیمی، داوود، ۱۳۴۹-

بسته کارآفرینی تاسیس مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی

مولفان: حسین روحانی، داوود حاجی میر رحیمی

مجری مسئول: حسن نظریان

مشاور اقتصادی: هرمز اسدی

مشاور کارآفرینی: عبدالله مخبر دزفولی، داوود حاجی میر رحیمی

ویراستار علمی: علی محمد عمویی

ویراستار ادبی: علی شاه شجاع

صفحه‌آرایی: موسسه فرهنگی هنری طنین واژه هنر

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ: صادق

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۱-۲۷-۹

تهران، میدان انقلاب اسلامی، خیابان لبافی‌نژاد غربی، پلاک ۳۰۰

۰۹۱۲۸۰۲۵۵۱۴۶۶۹۲۵۳۲۰-۶۶۹۴۷۱۹۳-

تقریظ

صنعت گیاهان دارویی منبع عظیم اقتصادی و با ارزش افزوده بسیار بالا در ایران محسوب می‌شود. شناخت زمینه‌ها و برنامه‌های اشتغال در آن می‌تواند موقعیت ارزشمندی به این صنعت در داخل و در بخش صادرات و حضور موفق ایران در بازارهای جهانی ببخشد. در همین راستا، نهضت تولید و مصرف گیاهان دارویی و داروهای گیاهی و فراگیر شدن طب سنتی در کانون حمایت و برنامه‌ریزی مدیران اقتصادی-اجتماعی و حوزه سلامت کشور و نیز مورد گرایش جامعه قرار گرفته‌است.

شکل‌گیری ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی، ایرانی و به دنبال آن طراحی و اجرای سند راهبردی توسعه صنعت گیاهان دارویی ایران و اقبال عمومی از مصرف این گیاهان و داروهای ذی‌ربط مؤید این مدعاست. ظرفیت و نرخ اشتغال‌زایی این صنعت در ابعاد تولیدی، فرآوری، انبارداری، بسته‌بندی، توزیع و فروش با عنایت به ظرفیت‌های جهانی آن بسیار گسترده است. سازماندهی نشدن مشاغل حوزه صنعت گیاهان دارویی و نبود استاندارد سرمایه‌گذاری، این ستاد را بر آن داشت تا در اولین گام برای حمایت و هدایت فرآیند اشتغال دانش‌آموختگان جوان کشاورزی و منابع طبیعی و شفاف‌سازی سودآوری آن برای سرمایه‌گذاران اقدام به تدوین بسته‌های کارآفرینی گیاهان دارویی نماید.

این بسته‌ها محتوی داده‌های واقعی از فرآیند تولید اقتصادی و مصرف، شرح شغل، شناخت بازار، بازده اقتصادی، نیروی انسانی و به اجمال مدیریت تولید و کارآفرینی در این حوزه است و نحوه سرمایه‌گذاری و سود ناشی از آن را طبق فرمول‌های اقتصادی نشان می‌دهد.

امید است شاهد گسترش اشتغال مولد، مصرف داخلی و توسعه بازرگانی داخلی و بین‌المللی محصولات گیاهان دارویی ایران بوده و با استفاده از ظرفیت‌های بکر بخش‌های کشاورزی و سلامت اجتماعی کشور و کاهش عوارض جانبی جسمی و روحی داروهای شیمیایی، روحیه طراوت و شادابی در جامعه ایران ارتقاء یابد. بدون شک، این شرایط برای تسریع روند پیشرفت اقتصاد کلان ایران بسیار مؤثر بوده و برهمگان تلاش در جهت شتاب‌بخشی به چرخه توسعه ایران اسلامی واجب است.

دکتر محمد حسن عصاره

دبیرستاد توسعه علوم و فناوری

گیاهان دارویی و طب سنتی

پیشگفتار

رویکرد اکثر کشورهای جهان به موضوع کارآفرینی، موجب اتخاذ سیاست‌های توسعه کارآفرینی در بخش‌های مختلف شده‌است. توسعه فرهنگ کارآفرینی، حمایت از کارآفرینان، ارائه آموزش‌های مورد نیاز به آنان و انجام تحقیقات و پژوهش‌های لازم در این زمینه برای حل مشکلات مختلف اقتصادی و اجتماعی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

کارآفرینی یکی از بحث‌های جدید در دهه اخیر بوده و در ایران نیز به لحاظ سهم بالای جوانان از جمعیت کشور و مشکل بیکاری آنها، یکی از محورهای اصلی در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های دولت می‌باشد. در پرتو کارآفرینی می‌توان با یک برنامه‌ریزی راهبردی، گام‌های اصولی و پایه‌ای برای رونق اقتصادی در جهت نیل به اهداف توسعه پایدار برداشت. بدین منظور، ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نسبت به تشکیل کارگروه تخصصی توسعه فناوری و کارآفرینی گیاهان دارویی و طب سنتی اقدام نموده است. این کارگروه در راستای اجرایی کردن اهداف پیش‌بینی شده در سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی و با تمرکز ویژه بر ارتقاء و توسعه سطح فناوری و دانش تولید گیاهان دارویی و کارآفرینی و اشتغال پایدار شکل گرفت.

یکی از رویکردهای این کارگروه تهیه بسته‌های کارآفرینی در حوزه‌های مختلف گیاهان دارویی و طب سنتی بود که بدین منظور شیوه‌نامه‌ای براساس دیدگاه متخصصان و اعضاء ستاد گیاهان دارویی تدوین و متناسب با آن بسته‌های کارآفرینی تهیه گردید که در ادامه توضیحات بیشتری در این خصوص ارائه می‌شود.

هدف از تدوین بسته‌ها؛ افزایش کارآیی، بهره‌وری و در کل تحول اقتصادی در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی در سایه اهداف توسعه پایدار، ظرفیت‌سازی و توانمندسازی بوده‌است. در واقع کارآفرینی در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی می‌تواند علاوه بر اهداف عمومی، در راستای ارتقای سلامت و تامین بهداشت غذایی، توسعه کاشت، داشت و برداشت و فرآوری، ارتقای بهره‌وری و بهبود کمی و کیفی تولید، اثربخش باشد. ارائه راهبردها و برنامه‌های کلیدی می‌تواند با تغییر در سیاست‌گذاری‌ها و فراهم ساختن زمینه‌های برنامه‌ریزی و توسعه کارآفرینی در بلند مدت نتایج مطلوبی داشته‌باشد که در این باره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

• ایجاد اشتغال مولد و پایدار در حوزه گیاهان دارویی. در حال حاضر علاوه بر بیکاران

به علت بالا بودن نسبت نیروی کار به زمین و فصلی بودن فعالیت‌های کشاورزی همواره یک نوع بیکاری پنهان در حین دوره فعالیت کشاورزی و یک نوع بیکاری فصلی در روستاها وجود دارد. ایجاد و توسعه گیاهان دارویی به علت ماهیت اشتغال‌زایی، می‌تواند برای گروهی از روستاییان بویژه فارغ‌التحصیلان، اشتغال مولد و دائم و برای بیکاران فصلی، اشتغال موقت ایجاد نماید.

- ایجاد تنوع در اقتصاد کشاورزی و روستایی. بسته‌های کارآفرینی تهیه شده منجر به تنوع شغلی و ثبات بیشتر درآمد کشاورزان و روستاییان خواهد شد.
- کاهش فقر و توسعه کارآفرینی باعث افزایش درآمد سرانه کشاورزان و افزایش تولید ناخالص ملی، افزایش پس‌انداز، سرمایه‌گذاری، مصرف و تولید سرانه می‌شود. به عبارت دیگر، افزایش رفاه و ارتقاء سطح زندگی کشاورزان و روستاییان محقق خواهد شد.
- افزایش کارآیی و استفاده از منابع تولید و پتانسیل‌های کشور.
- کاهش هزینه‌های بازاریابی، حمل و نقل و حذف واسطه‌ها در فرآیند تولید گیاهان دارویی.

- کاهش ضایعات گیاهان دارویی.

- افزایش نوآوری، ارتقاء سطح فناوری، افزایش تعداد ثبت اختراعات و ابداعات، تولید دانش فنی.

برای توصیف شغلی، نیاز به تبیین سه مؤلفه شامل: شرح شغل، موقعیت محلی و محصول یا خدمات نیاز است. در مؤلفه شرح شغل، از جمله هدف‌های کسب و کار، سودآوری و جنبه‌های قانونی، نوع حرفه اعم از تولیدی، خدماتی و جدید، فرصت‌ها و پیشرفت مدنظر است. مؤلفه موقعیت محلی از جمله امکان سرمایه‌گذاری و امنیت آن، مطلوبیت محل، فضای کافی، دسترسی به بازار و وجود امکانات اولیه و قابل دسترس بودن را مورد توجه قرار می‌دهد.

در مؤلفه محصول یا خدمات، مزایای محصول جدید و تفاوت آن با محصول موجود، نوع، ویژگی، کیفیت خدمات و محصول، تنوع تولید و محصول، توجه به توان مالی مشتریان، قیمت پایین و کیفیت بالا و در نهایت خلاقیت‌ها و نوآوری‌های به کار رفته مورد توجه قرار می‌گیرد. بسته‌های کارآفرینی در بخش بازرگانی، به موضوع رقابت، قیمت‌گذاری و فروش و همچنین تبلیغات و روابط عمومی می‌پردازند. در مقوله رقابت، رقبای نزدیک و غیرمستقیم مورد تحلیل قرار می‌گیرند؛ مزیت و ویژگی محصولات رقیب، تحول یا ثبات و نقاط قوت و

ضعف رقیب و نتیجه عملکرد آن‌ها دارای اهمیت است.

در بخش قیمت‌گذاری و فروش، فنون بازاریابی در کسب و کار و استفاده از آن در شیوه قیمت‌گذاری و موقعیت رقبا مورد توجه قرار می‌گیرد. در مقوله تبلیغات در بازاریابی، بودجه و انواع و اقسام تبلیغات مختلف و خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و نحوه آگهی دادن با توجه به عرف و فرهنگ جامعه، استفاده از عبارات جذاب، سهم مهمی در رونق کسب و کار دارد. کارآفرینی با نیروی انسانی رابطه مستقیم دارد. از این رو، در مقوله مدیریت منابع انسانی، نیروی انسانی مورد نیاز، مدیریت و تخصص و سوابق تجربی، وظایف و نقاط ضعف و قوت آن‌ها، نوع رفتار با کارکنان و مشتریان در رونق کسب و کار، نقش‌آفرین است. در بخش مدیریت مالی، تهیه برنامه و بودجه به منظور راه‌اندازی کسب و کار و میزان سرمایه برای افتتاح و حفظ و نگهداری آن و توجیه سرمایه‌گذاری، هزینه‌های مطالعاتی و عملیاتی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

چنانچه این موارد همانند، به طور کامل در کنار هم قرار گیرند، نقشه‌ای برای موفقیت تولید و چشم‌اندازی از آینده و نحوه توسعه کسب و کار و جود خواهد داشت. با توجه به موارد ذکر شده و اهمیت تهیه بسته‌های کارآفرینی، ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی بر اساس اولویت‌های موجود نسبت به تهیه بسته‌های کارآفرینی زیر با همکاری متخصصان، اعضاء هیئت علمی دانشگاه‌ها، تولیدکنندگان و اندیشمندان این حوزه اقدام نمود. امید است این امر در رشد اشتغال‌زایی و توان اقتصادی افراد مرتبط با این حوزه موثر واقع شود.

- تولید آلوئه‌ورا در شرایط کشت فضای باز در مناطق گرمسیری؛
- فرآوری ژل گیاه آلوئه‌ورا؛
- مرکز آموزش خصوصی گیاهان دارویی؛
- تولید نعنای فلفلی؛
- تولید آویشن؛
- تولید گل محمدی؛
- تولید ارگانیک گیاهان دارویی؛
- تولید تی‌بک گیاهان دارویی؛
- تولید نشاء گیاهان دارویی؛

- فراوری گیاهان دارویی در واحدهای کوچک روستایی؛
- واحد خشک کن وبسته بندی گیاهان دارویی؛
- تولید رزماری؛
- تولید به لیمو؛
- تولید اسانس در واحدهای کوچک روستایی؛
- تولید بادرنجبویه؛
- تولید گل گاوزبان؛
- کشت جایگزین آویشن در مناطق دیم؛
- کشت جایگزین زیره در مناطق دیم؛
- تغلیظ عصاره گیاهان دارویی؛
- تولید مریم گلی.

در پایان لازم می دانم از حمایتها و همفکریهای ارزشمند جناب آقای دکتر محمد حسن عصاره -دبیر محترم ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری- تشکر نمایم.

علی ابراهیمی

مشاور ستاد و دبیر کارگروه توسعه فناوری و کارآفرینی

اعضای کارگروه تخصصی توسعه فناوری و کارآفرینی گیاهان دارویی و طب سنتی

دکتر محمد حسن عصاره (دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب

سنتی)

مهندس علی ابراهیمی ورکیانی (دبیر کارگروه تخصصی توسعه فناوری و کارآفرینی

گیاهان دارویی و طب سنتی)

دکتر محسن ابراهیم پور (عضو کارگروه)

دکتر اکبری (عضو کارگروه)

دکتر محسن بیگدلی (عضو کارگروه)

دکتر مجتبی پالوج (عضو کارگروه)

دکتر محسن تقی زاده (عضو کارگروه)

دکتر محمد رضا حاج سید هادی (عضو کارگروه)

مهندس محمد رضا دهقانی (عضو کارگروه)

دکتر طاهره حسنلو (عضو کارگروه)

دکتر محمد باقر رضایی (عضو کارگروه)

مهندس محمد علی رضایی (عضو کارگروه)

دکتر فاطمه سفید کن (عضو کارگروه)

دکتر صالح نیا (عضو کارگروه)

دکتر غلامرضا کردافشاری (عضو کارگروه)

مهندس شهرام گندابی (عضو کارگروه)

دکتر علی محمد عمویی (عضو کارگروه)

مهندس فریبرز غیبی (عضو کارگروه)

دکتر محمد حسین لباسچی (عضو کارگروه)

دکتر حسین رضایی زاده (عضو کارگروه)

دکتر محتشمی (عضو کارگروه)

دکتر فرزاد نجفی (عضو کارگروه)

دکتر پوران دخت نیرومند (عضو کارگروه)

دکتر مجید ولدان (عضو کارگروه)

دکتر جواد هادیان (عضو کارگروه)

فهرست مطالب

۵	تقریظ
۷	پیشگفتل
۱۵	توصیف شغلی
۱۸	شرح شغلی
۱۹	اهداف کوتاه مدت
۱۹	اهداف کلان
۲۰	سرفصل های آموزشی
۲۱	موقعیت مکانی کسب و کار
۲۱	اخذ مجوزها
۲۱	برنامه زمان بندی
۲۶	برآورد سرمایه ثابت
۲۸	محاسبه قیمت تمام شده
۸۲	قیمت فروش خدمات (آموزش)
۲۸	(درصد سود + ۱) × قیمت تمام شده = قیمت فروش خدمات
۲۸	سود و زیان ویژه
۲۹	محاسبه نقطه سر به سر
۲۹	دوره برگشت سرمایه
۹۲	کل سرمایه گذاری
۲۹	بازاریابی

- ۲۹ الف) شناخت رقبای بازار
- ۳۰ ب) قیمت گذاری و بازاریابی
- ۳۱ ج) تبلیغات ، بازرگانی و روابط عمومی
- ۳۱ د) تحقیق، طراحی و توسعه
- ۳۱ مدیریت نیروی انسانی

توصیف شغلی

امروزه اهمیت گیاهان دارویی و طب ایرانی و شناساندن نقش حیاتی آن در پیشبرد اهداف ملی، منطقه‌ای و جهانی برای تحقق سلامت و نشاط جامعه، خود کفایی دارویی، ایجاد اشتغال، توسعه اقتصادی، امنیت غذایی و حفظ ذخایر ژنتیکی و حضور فعال در بازارهای جهانی بر کسی پوشیده نیست. میلیونها نفر از مردم جهان در زمینه کشت، برداشت، فرآوری و سایر جنبه‌های گیاهان دارویی فعالیت دارند. حجم تجارت جهانی گیاهان دارویی و فرآورده‌های آن به ۱۰۰ میلیارد دلار در سال رسیده است. براساس آمار سازمان بهداشت جهانی بیش از ۸۰ درصد از مردم جهان برای درمان انواع بیماریها از گیاهان دارویی یا روشهای طب مکمل و سنتی استفاده می کنند. آمارها نشان می‌دهد که ۷۵ درصد از مردم فرانسه، ۵۰ درصد از مردم کانادا، ۴۸ درصد از مردم استرالیا و ۴۰ درصد از مردم بلژیک در حال حاضر از داروهای گیاهی برای درمان استفاده می کنند. در روسیه، ۴ بیمارستان مخصوص طب سنتی وجود دارد. در چین، با جمعیتی بیش از یک میلیارد و سیصد میلیون نفر ۸۰ درصد خدمات پزشکی از طریق طب سنتی چینی ارائه می شود.

در حال حاضر، در ایران حدود ۶۶ هزار هکتار از اراضی کشاورزی کشور در استان‌های مختلف، به کشت گیاهان دارویی اختصاص دارد که حدود ۶۵ هزار تن محصول تولید می شود. در داخل کشور ۵ وزارت خانه از مرحله کشت و تولید گیاهان دارویی تا فرآوری و بسته‌بندی، تحقیق و تولید دارو، مصرف و صادرات گیاهان دارویی نقش مستقیم دارند که هر کدام با ساز و کار متفاوت به موضوع می نگرند.

همچنین در حال حاضر تعداد زیادی از مردم از صنوف و موسسات در زمینه‌های مختلف گیاهان دارویی اشتغال به کار دارند؛ به‌عنوان نمونه در شهر مشهد حدود ۴۵۰ فروشگاه عرضه گیاهان دارویی (عطاری) در حال فعالیت می باشد. علاوه بر این حدود ۳۵ واحد و کارگاه کوچک و بزرگ صنعتی در زمینه تولید و فرآوری و بسته‌بندی گیاهان دارویی و داروهای گیاهی مشغول فعالیت می باشند و واحدهای زیاد دیگری نیز در حال راه‌اندازی یا توسعه هستند.

وجود استعدادهای بالقوه عظیم ملی و نیز فرهنگ استفاده از گیاهان دارویی در کشور توجه

بیش از پیش به این مقوله را به مسئولان کشور یادآوری نموده و بر هر متخصص دلسوزی این باور را گوشزد می‌نماید که اگر به این مقوله به عنوان یک ضرورت ملی و در چارچوب یک برنامه مشخص و با نگرش سیستمیک و جامع گرایانه عنایت شود، می‌تواند علاوه بر دستیابی به مدیریت توسعه پایدار در این بخش به‌ویژه در ابعاد کلان توسعه اقتصادی - زیست محیطی، بهداشتی (خودکفایی دارویی)، اشتغال، امنیت غذایی و ذخایز ژنتیکی در عرصه ملی و جهانی به‌عنوان یک منبع درآمد ارزی برای کشور محسوب و ایفای نقش نماید. در سال‌های اخیر با مساعدتر شدن زمینه در کشور برای رشد این قبیل دانش‌ها و فن‌آوری‌های جدید، میزان توجه به گیاهان دارویی از سوی مسئولان و جامعه افزایش قابل ملاحظه‌ای داشته است. بدیهی است برای هدایت این حرکت مقدس به سوی اهداف عالی آن با استفاده بهینه از تمامی منابع ملی، داشتن یک نقشه جامع که به همه نکات لازم توجه کافی مبذول کند امری واجب و اجتناب ناپذیر است.

درحال حاضر پیش بینی می‌شود که بیش از ۷۵۰ گونه دارویی در پوشش گیاهی ایران وجود داشته باشد. درحالی که سطح زیر کشت گیاهان دارویی مهم در ایران کمتر از ۱۰۰۰۰ هکتار است و از حیث تنوع گونه‌های زیرکشت این رقم به ۴۰ گونه محدود می‌شود. از طرف دیگر تعداد کل داروهای گیاهی ثبت شده در کشور حدود ۱۰۰ نوع می‌باشد که کمتر از ۴ درصد داروهای شیمیایی موجود در بازار را تشکیل می‌دهد، در حالی که این نسبت در کشورهای اروپایی به بیش از ۳۵ درصد می‌رسد.

از طرف دیگر، براساس اسناد بالادستی چشم‌اندازحوزه گیاهان دارویی در ایران شامل:

- ارتقاء سلامت و تأمین بهداشت غذایی کشور با بهره‌گیری از طب ایرانی؛
- توسعه کاشت، داشت و برداشت و صنعت فرآوری گیاهان دارویی در کشور؛
- ارتقاء بهره‌وری و اقتصاد گیاهان دارویی و داروهای طبیعی کشور؛
- بهبود کمی و کیفی فراورده‌های کشاورزی اعم از گیاه، دام، طیور و تأمین امنیت غذایی با استفاده از گیاهان دارویی؛

- کسب مقام پیشتازی در منطقه در زمینه ارائه روشهای جایگزین درمانی می‌باشد که یقیناً "برای دستیابی به آن نیازمند ارتقاء فرهنگ گیاه درمانی و طب ایرانی در

کشور، توسعه و ساماندهی پژوهش و آموزش گیاهان دارویی، توسعه اشتغال و ایجاد فرصت های شغلی جدید، ارتقاء سطح دانش و پژوهش و فناوری در راستای اهداف سند چشم انداز و استفاده از فناوری های نوین برای بهبود کیفیت و فرآوری گیاهان دارویی هستیم.

در کوتاه مدت، ساماندهی نظام مدیریت تحقیقات، آموزش و صنایع گیاهان دارویی و ارتقاء و توسعه سطح آموزش، کشت، پرورش و صنایع فرآوری گیاهان دارویی با هدف تولید اقتصادی گیاهان دارویی و افزایش سهم گیاهان دارویی در GDP و ایجاد اشتغال مولد و افزایش توان صادراتی از اهداف مهم در این زمینه بشمار می رود.

از طرف دیگر، بر اساس سیاست های راهبردی در زمینه تحقیقات، آموزش، ترویج و

فرهنگ سازی گیاهان دارویی بر اساس سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور:

۱- اصلاح و تکمیل نظام جامع تحقیق، آموزش و ترویج گیاهان دارویی و طب ایرانی؛

۲- تقویت و گسترش پژوهش و آموزش های عالی در زمینه گیاهان دارویی و طب ایرانی؛

۳- حمایت از برگزاری گردهمایی ها، جشنواره ها و کارگاه های آموزشی در زمینه گیاهان دارویی و طب ایرانی؛

۴- حمایت از برگزاری دوره های آموزشی برای کشاورزان و تولیدکنندگان گیاهان دارویی؛

۵- راه اندازی دوره های آموزش آشنایی مقدماتی با گیاه درمانی و طب ایرانی برای دانشجویان دوره های گروه پزشکی؛

۶- حمایت از برگزاری دوره های کار آموزی برای پزشکان، داروسازان و عطاران به منظور افزایش سطح علمی کشور در زمینه گیاهان دارویی و فرآورده های طبیعی و طب ایرانی؛

۷- آموزش عمومی آشنایی با گیاهان دارویی و طب ایرانی از طریق رسانه ها و مدارس و مراکز فرهنگی مورد تاکید قرار گرفته است.

از این رو به منظور دستیابی به این اهداف، به ویژه موارد مربوط به آموزش گیاهان

دارویی ضرورت دارد که از طریق تاسیس و راه‌اندازی مراکز آموزشی تخصصی گیاهان دارویی اقدام لازم به عمل آید.

آمارها و اطلاعات موجود نشان می‌دهد که در حال حاضر دانشگاه‌ها و مراکز علمی-کاربردی و فنی و حرفه‌ای و هنرستان‌های کشاورزی متعددی در این زمینه مشغول فعالیت هستند و سالیانه تعدادی دانش‌آموخته در این رشته را تربیت می‌نمایند.

در استان خراسان رضوی، حدود ۱۲ هنرستان کشاورزی در مقطع دیپلم در رشته کشت و تولید گیاهان دارویی، سه آموزشگاه فنی و حرفه‌ای دوره‌های مهارتی گیاهان دارویی، دو مرکز آموزش علمی-کاربردی در مقطع کاردانی و کارشناسی و تعداد ۱۱ واحد دانشگاهی دولتی و آزاد نیز مشغول آموزش در این زمینه هستند و سالانه تعدادی متخصص تربیت می‌نمایند. البته هیچ مرکز آموزشی به صورت خاص به این حوزه نپرداخته و فقط در کنار سایر فعالیت‌ها به آن توجه دارند. علی‌رغم وجود این متخصصین به دلیل عدم انسجام لازم یا محدودیت شدید امکانات و تجهیزات تخصصی در این حوزه در مراکز اشاره شده کیفیت نیروی انسانی تربیت شده با نقصان شدید مواجه بوده و لازم به نظر می‌رسد با توجه به اهمیت گیاهان دارویی در سلامت و بهداشت جامعه، ارزآوری اقتصادی آن و... مراکز آموزشی تخصصی ایجاد شوند که بتوانند با تجهیز امکانات انسانی و فیزیکی به صورت ویژه به موضوع گیاهان دارویی بپردازند. نکته مهم دیگر استقبال مردم، دانش‌آموزان و... از رشته گیاهان دارویی است، به طوری که آمارها نشان می‌دهد یکی از رشته‌های پرتعداد مراکز آموزشی، گیاهان دارویی می‌باشد، که در این بسته اختصاصاً به این موضوع پرداخته شده است.

شرح شغلی

این حرفه، از نوع خدماتی بوده و به تربیت نیروی ماهر در زمینه گیاهان دارویی می‌پردازد. افراد مورد نظر برای آموزش شامل کسانی است که در عرصه گیاهان دارویی فعالیت می‌کنند (عطاری، کشت، فرآوری، بسته‌بندی و...) همچنین افرادی که می‌خواهند وارد فعالیت در این حوزه شوند. کلیه آموزش‌ها در قالب بسته آموزشی و به صورت مهارتی

یا کارگاهی می‌باشد.

وجود گرایش عمومی مردم جهت آشنایی علمی با گیاهان دارویی، ارتقاء فرهنگ مردم در استفاده از طب اصیل ایرانی به صورت علمی، اهمیت آموزش و تخصص‌گرایی، بالا رفتن آگاهی جامعه درباره مضرات داروهای شیمیایی و تمایل برای جایگزین کردن گیاهان دارویی، جلوگیری از مصرف خودسرانه و ناآگاهانه گیاهان دارویی و تربیت نیروی متخصص در این زمینه راه‌اندازی دوره‌های آموزشی آشنایی با گیاه دارویی در قالب مرکز آموزش گیاهان دارویی را ضروری می‌نماید.

اهداف کوتاه مدت

- ۱- افزایش دانش و مهارت تولیدکنندگان زراعی و بهره‌برداران گیاهان دارویی موجود در طبیعت
- ۲- توسعه دوره های آموزشی بر اساس نیازسنجی از دانش پژوهان (مشتریان)؛
- ۳- برگزاری همایش‌های ملی در حوزه گیاهان دارویی؛
- ۴- برقراری ارتباط بین صنعت و مراکز علمی؛
- ۵- آموزش و تربیت نیروهای متخصص در زمینه های مختلف گیاهان دارویی؛
- ۶- برگزاری دوره های ویژه شاغلان در حوزه گیاهان دارویی؛
- ۷- توسعه کاشت، داشت و برداشت و صنعت فرآوری گیاهان دارویی به صورت تخصصی در منطقه؛
- ۸- جایگزین کردن روش‌های علمی در استفاده از گیاهان دارویی؛
- ۹- ساماندهی نظام مدیریت تحقیقات، آموزش و ترویج گیاهان دارویی و طب ایرانی و همچنین صنایع وابسته.

اهداف کلان

- ۱- ارتقای سطح سلامت و بهداشت کشور با استفاده از گیاهان و طب ایرانی؛
- ۲- افزایش تولید ثروت ملی و نیل به خودکفایی اقتصادی با رشد کلیه محصولات و دستاوردهای عرصه طب ایرانی و گیاهان دارویی؛
- ۳- شکوفایی و نوآوری همه جانبه کشور در عرصه سلامت با بهره‌گیری از سرمایه و منابع مادی و معنوی داخلی؛

- ۴- ارتقای فرهنگ گیاه درمانی و طب ایرانی در کشور؛
- ۵- ارتقاء ایمنی، اثر بخشی و کیفیت طب ایرانی؛
- ۶- ساماندهی و مدیریت سیستم ها در کشور در زمینه گیاهان دارویی و طب ایرانی؛
- ۷- توسعه و ساماندهی پژوهش و آموزش طب ایرانی و گیاهان دارویی؛
- ۸- احراز جایگاه شایسته و دستیابی به سهم مناسبی از بازار جهانی گیاهان دارویی؛
- ۹- توسعه اشتغال و ایجاد فرصت های شغلی جدید؛
- ۱۰- توسعه پایدار گیاهان دارویی و صنایع فرآوری گیاهان دارویی؛
- ۱۱- ارتقاء سطح دانش و پژوهش و فناوری در راستای اهداف سند چشم انداز؛
- ۱۲- اشاعه فرهنگ نوآوری و افزایش قدرت رقابت در بخش کشاورزی و صنایع مربوطه؛
- ۱۳- حفاظت، احیاء و بهره برداری پایدار از گیاهان دارویی در عرصه های منابع طبیعی کشور؛
- ۱۴- اهلی کردن، کشت، اصلاح و تولید انبوه گیاهان دارویی بومی و اندمیک ایران برای تامین نیازهای داخلی و صادرات؛
- ۱۵- استفاده از فناوری های نوین در بهبود کیفیت و فرآوری گیاهان دارویی؛
- ۱۶- تقویت و حمایت از کشت ارگانیک گیاهان دارویی.

سرفصل های آموزشی

در این مرکز به منظور دستیابی به اهداف، سرفصل های ذیل به دو صورت کوتاه مدت و بلندمدت آموزش داده می شود:

- شناخت گیاهان دارویی؛
- روش های بهره برداری گیاهان دارویی از مراتع و عرصه های طبیعی؛
- روش های کشت و پرورش گیاهان دارویی؛
- روش های فرآوری گیاهان دارویی؛
- روش های استحصال مواد موثره از گیاهان دارویی؛

- بسته‌بندی گیاهان دارویی؛
- بازاریابی گیاهان دارویی؛
- استانداردهای گیاهان دارویی و داروهای گیاهی؛
- طرزساخت کرم‌های گیاهی و.

لازم به ذکر است با توجه به توسعه و پیشرفت علم قطعاً سرفصل‌های جدید دیگر نیز اضافه خواهد شد. علاوه بر این، برگزاری همایش‌ها و نشست‌های تخصصی و ارائه خدمات مشاوره‌ای و پژوهشی از فعالیت‌ها و خدمات اصلی مرکز می‌باشد.

موقعیت مکانی کسب و کار

مرکز آموزش بایستی درمحل قرارگیرد که امکان دسترسی مخاطبان به آن راحتی مقدور بوده و از طرف دیگر امکانات و ابزارهای مورد نیاز نیز فراهم باشد. به عنوان مثال اگر این مرکز در نزدیکی محل استقرار کارگاه‌های صنعتی مرتبط با گیاهان دارویی باشد مناسب‌تر خواهد بود. در این زمینه لازم است متناسب با هر شهر یا منطقه مکان‌یابی مناسب بر اساس شرایط فعالیت‌های مرتبط با گیاهان دارویی صورت پذیرد.

اخذ مجوزها

به منظور اخذ مجوز تأسیس مرکز آموزش ابتدا بایستی از طریق ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای اقدام و سپس با مراجعه به اداره ثبت شرکت‌ها، نسبت به ثبت و سایر موارد اقدام شود.

برنامه زمان‌بندی

بعد از مشاوره و تکمیل طرح، اعضای هیئت مدیره مشخص شده و از طریق مراجع ذی‌ربط شامل اداره فنی و حرفه‌ای و اداره ثبت، مجوزهای لازم اخذ می‌گردد. سپس نسبت به اجاره ساختمان اداری و آموزشی مورد نیاز اقدام و تجهیز آن اقدام می‌گردد. علاوه بر این به منظور جذب نیروی کاری مورد نیاز، تبلیغات مناسب و هدفمند صورت گرفته و ثبت نام از متقاضیان شرکت در کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی به عمل خواهد آمد.

مدیریت مالی

در این قسمت به هزینه‌ها و سودآوری این فعالیت پرداخته می‌شود.

جدول ۱. تعیین هزینه‌های آغازین مرکز آموزش (هزینه‌های ثابت)

ردیف	عنوان	تعداد	هزینه (ریال)
۱	راه‌اندازی مرکز آموزش (شامل مشاوره، طرح نویسی و ...)	۱ واحد آموزش	۲۲۶۹۲۴۶۱۶۷
۲	خرید یا اجاره محل مرکز	(مبلغ اجاره بستگی به مکان دارد ۱۰۰۰ m ²)	۱۰۰۰۰۰۰۰
۳	دستمزد کارمندان	۱۴ (بامدرسان پاره وقت)	۱۳۶۵۶۰۰۰۰۰
۴	تجهیزات و وسایل مورد نیاز	در لیست مواد اولیه آورده شده است	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۵	بیمه شاغلان	غیر از مدرسان ۹ نفر	۱۰۸۰۰۰۰۰۰
۶	هزینه تدارکات	۱۰۰ مورد	۴۰۰۰۰۰۰۰
۷	هزینه تبلیغات و آگهی	شروع دوره	۱۰۰۰۰۰۰۰۰
۸	هزینه‌های مجوزهای قانونی	غیر مستقیم یک مرتبه	۵۰۰۰۰۰۰۰
۹	هزینه عضویت در اصناف و انجمن‌ها	یک مرتبه	۲۵۰۰۰۰۰۰۰
جمع کل			۴۸۰۳۱۴۶۱۶۷

جدول ۲. تعیین هزینه‌های عملیاتی مرکز آموزش (هزینه‌های جاری)

ردیف	عنوان	شرح (ریال)	هزینه ماهانه (ریال)	هزینه سالانه (ریال)
۱	حقوق و دستمزد کارمندان		۲۲۹۰۰۰۰۰۰	۱۳۶۵۶۰۰۰۰۰
۲	استهلاک تجهیزات		۱۲۱۰۰۰۰۰۰	۱۴۵۲۰۰۰۰۰۰
۳	(مصرفی ماهانه)	آب ۲۵۰۰۰۰۰۰ برق ۴۰۰۰۰۰۰۰ گاز ۵۰۰۰۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰۰۰۰	۱۳۸۰۰۰۰۰۰۰
جمع			۳۰۹۳۷۰۵۰۰۰	۲۹۵۵۶۰۰۰۰۰

جدول ۳. حقوق و دستمزد کارمندان

ردیف	نیروی انسانی مورد نیاز	تخصص و میزان تحصیلات	تعداد	متوسط حقوق ماهانه (ریال)	حقوق سالانه (ریال)
۱	رئیس مرکز	حداقل کارشناس گیاهان دارویی	۱	۱۵۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰۰
۲	اعضای هیئت مدیره	تخصص‌های رشته‌های مختلف (کارشناسی ارشد)	۳	۳۰۰۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰۰۰
۳	مریی	کارشناسی	۵	۲۸۸۰۰۰۰	۳۴۵۶۰۰۰۰
۴	نیروی تدارکات	دیپلم (۲ نگهبان - ۱ خدماتی - ۱ آموزشی اداری - ۱ حساب دار)	۵	۴۰۰۰۰۰۰	۴۸۸۰۰۰۰۰
	جمع کل			۲۲۹۰۰۰۰۰	۱۳۶۵۶۰۰۰۰

۴ کلاس در هفته ۲۴ ساعت × ۶ روز هفته

۱۴۴ ساعت هفته ای × (حداقل مبلغ مدرس ساعتی ۵۰۰۰۰ ریال) ۷/۲۰۰/۰۰۰ ریال

ریال ۱۴۴/۰۰۰/۰۰۰ = (۲۸/۸۰۰/۰۰۰ × ۵) (ماهانه) ریال ۲۸/۸۰۰/۰۰۰ = هفته ۴ × ۷۲۰/۰۰۰

جدول ۴. هزینه های جاری انرژی

شرح	واحد	مصرف روزانه	مصرف سالانه	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
آب مصرفی	M۳	۳۲	۱۲۰۰۰	۲۵۰۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰
برق مصرفی	کیلو وات ساعت	۸۲	۳۰۰۰۰	۱۶۰۰	۴۸/۰۰۰/۰۰۰
گاز مصرفی	M۳	۳۲	۱۲۰۰۰	۵۰۰۰	۶۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع کل					۱۳۸/۰۰۰/۰۰۰

جدول ۵. ارزیابی خدمات

ردیف	نام خدمات	میزان آموزش سالیانه	واحد	قیمت تمام شده (ریال)	قیمت فروش خدمات (هزار ریال)
۱	آموزش (۶۰۰ نفر ساعت در روز آموزش داریم)	۲۱۹۰۰۰	نفر ساعت	۸۹۰۵۴۶۲۶۶/۰	۱۱۳۱۸۲۸۳۳/۱
۲		مبلغ آموزش (۶۰۰×۳۶۵)			
۳		ریال ۲۱۹۰۰۰۰۰۰۰			
۴					

جدول ۶. ساختمان اداری

شرح	مساحت (متر مربع)	قیمت واحد (ریال)	کل هزینه (ریال)
کلاس	۵=۱۵۰ عدد کلاس × ۳۰m	۹۰/۰۰۰ متری	۱۳/۵۰۰/۰۰۰
اتبار	۱۰۰	۹۰/۰۰۰	۹/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان اداری	۲۰۰	۹۰/۰۰۰	۱۸/۰۰۰/۰۰۰
نگهبانی	۳۰	۹۰/۰۰۰	۲/۷۰۰/۰۰۰
سایر*	۵۲۰	۹۰/۰۰۰	۴۶/۸۰۰/۰۰۰
جمع کل زیر بنا	۱۰۰۰		۹۰/۰۰۰/۰۰۰

* سایر: نمازخانه، کتابخانه، سالن اینترنت، تایپ و تکثیر، پارکینگ، سرویس، راهرو، راه پله و فضای سبز.

جدول ۷. مواد اولیه اداری و آزمایشگاهی

ردیف	نام مواد اولیه و مشخصات	مصرف سالیانه	واحد	هزینه (ریال)	هزینه کل (هزار ریال)
۱	صندلی		عدد ۱۰۰	۲۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
۲	میز		عدد ۱۵	۵۰۰/۰۰۰	۷/۵۰۰/۰۰۰
۳	واپت برد		عدد ۱۰	۲۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
۴	کمد، سیستم، تلفن، سطل آشغال و وسایل اداری		عدد ۵	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
۵	دیتا پروژکتور		عدد ۵	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
۶	تجهیزات آزمایشگاه فرآوری و شناخت گیاهان دارویی ومزرعه گیاهان دارویی به مساحت یک هکتار که به صورت اجاره ای خواهد بود (آون، انکوباتور، سانتریفیوژ، انواع شیشه‌های آزمایشگاهی دستگاه کلونجر دستگاه سوکسله دستگاه تقطیر مواد اولیه شیمیایی رفراکتومتر ترازو با دقت بالا میکروسکوپ -یخچال - اتوکلاو)			۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
	جمع کل				۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰

لازم به ذکر است مزرعه گیاهان دارویی در یک مکان مناسب به صورت اجاره ۵ ساله

به وسعت یک هکتار به منظور اجرای آموزشها در نظر گرفته شده است.

جدول ۸ برآورد هزینه تعمیرات و نگهداری

شرح	ارزش دارایی	درصد	هزینه تعمیرات سالیانه
ساختمان اداری	ریال ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲	ریال ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
دستگاه و ابزار آلات	ریال ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵	ریال ۱۰/۰۰۰/۰۰۰
تاسیسات	ریال ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰	ریال ۲۰/۰۰۰/۰۰۰
	ماشین سواری پراید(۱) و مینی بوس(۱) ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۱۰	۵۳/۰۰۰/۰۰۰
جمع کل			۱۸۳/۰۰۰/۰۰۰

جدول ۹. سرمایه گذاری

سرمایه ثابت (هزار ریال)	سرمایه در گردش (هزار ریال)	کل سرمایه گذاری (هزار ریال)
۱/۳۵۳/۹۶۲/۰۰۰	۹۱۵/۲۸۴/۱۶۷	۲/۲۶۹/۲۴۶/۱۶۷

برآورد سرمایه ثابت

جدول ۱۰. هزینه‌های سرمایه ای

شرح	مبلغ (هزار ریال)
ساختمان اداری (اجاره)	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
تجهیزات و وسایل آزمایشگاهی	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
وسایل حمل و نقل	۵۳۰/۰۰۰/۰۰۰
وسایل دفتر (۲۰ تا ۳۰ درصد هزینه ساختمان اداری)	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
پیش بینی نشده (۱۰ درصد اقلام بالا)	۱۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع کل	۱/۱۶۰/۰۰۰/۰۰۰

جدول ۱۱. هزینه‌های قبل از بهره‌برداری

شرح	مبلغ (هزار ریال)
هزینه‌های تهیه طرح، مشاوره، اخذ مجوز، حق ثبت، قراردادهای بانکی (۴٪ هزینه‌های سرمایه ای)	۴۶/۴۰۰/۰۰۰
هزینه‌های راه اندازی و ارائه خدمات (۱۵ روز هزینه‌های آب، برق، سوخت، مواد اولیه، حقوق و دستمزد)	۵۷۵۰۰۰۰+۱۱۴۵۰۰۰۰=۱۲۰۲۵۰۰۰۰
هزینه آموزش نیروی انسانی (۲درصد کل حقوق سالانه)	۲۷/۳۱۲/۰۰۰
جمع کل	۱۹۳/۹۶۲/۰۰۰

هزینه‌های قبل از بهره‌برداری + هزینه‌های سرمایه‌ای = سرمایه ثابت

جدول ۱۲. برآورد سرمایه در گردش

عنوان	شرح	مبلغ (هزار ریال)
حقوق و دستمزد	۲ ماه هزینه های حقوق و دستمزد	۴۵۸/۰۰۰/۰۰۰
تنخواه گردان	۲ ماه هزینه های آب، برق، سوخت و تعمیرات	۴۵۷/۲۸۴/۱۶۷
	جمع کل	۹۱۵/۲۸۴/۱۶۷

جدول ۱۳. نحوه سرمایه گذاری

جمع	تسهیلات بانکی		سهم متقاضی		شرح
	درصد	مبلغ	درصد	مبلغ	
	۴۰		۶۰	۱/۳۵۳/۹۶۲/۰۰۰	سرمایه ثابت
	۸۰		۲۰	۹۱۵/۲۸۴/۱۶۷	سرمایه در گردش
				۲/۲۶۹/۲۴۶/۱۶۷	جمع کل سرمایه گذاری

جدول ۱۴. برآورد هزینه استهلاک

شرح	ارزش دارایی	درصد	هزینه استهلاک
دستگاه و ابزارآلات	۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
وسایل دفتر (تجهیزات اداری)	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
پیش بینی نشده	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع کل	۷۱۰/۰۰۰/۰۰۰		۱۲۱/۰۰۰/۰۰۰

جدول ۱۵. هزینه‌های آموزش سالانه

شرح	مبلغ (هزار ریال)
هزینه حقوق و دستمزد	۱/۳۶۵/۶۰۰/۰۰۰
هزینه انرژی (آب، برق و سوخت)	۱۳۸/۰۰۰/۰۰۰
هزینه تعمیرات و نگهداری	۱۸۳/۰۰۰/۰۰۰
هزینه پیش‌بینی نشده‌ی تولید (۵ درصد اقلام بالا)	۸۴/۳۳۰/۰۰۰
هزینه اداری و فروش (یک درصد اقلام بالا)	۱۶/۸۶۶/۰۰۰
هزینه تسهیلات مالی (۵ درصد مقدار وام)	-
هزینه بیمه‌ی اجرا طرح (دو در هزار سرمایه ثابت)	۲/۷۰۷/۹۲۴
هزینه استهلاک	۱۲۱/۰۰۰/۰۰۰
هزینه استهلاک قبل از بهره برداری (۲۰ درصد هزینه‌های قبل از بهره‌برداری)	۳۸/۷۹۲/۴۰۰
جمع کل	۱/۹۵۰/۲۹۶/۳۲۴

محاسبه قیمت تمام‌شده

$$\text{قیمت تمام شده واحد محصول} = \frac{\text{جمع هزینه آموزش سالیانه}}{\text{میزان آموزش سالیانه}} \rightarrow \frac{۱/۹۵۰/۲۹۶/۳۲۴}{۲/۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰} \rightarrow ۰/۸۹۰۵۴۶۲۶۶$$

قیمت فروش خدمات (آموزش)

(درصد سود + ۱) × قیمت تمام شده = قیمت فروش خدمات

$$۰/۸۹۰۵۴۶۲۶۶ \times (۱ + ۰/۲۵) = ۱/۱۱۳/۱۸۲/۸۳۳$$

سود و زیان ویژه

(جمع هزینه‌های تولید) - (فروش کل) = R

$$\text{سود} = ۲/۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰ - ۱/۹۵۰/۲۹۶/۳۲۴ = ۲۳۹/۷۰۳/۶۷۶$$

محاسبه نقطه سر به سر

$$\text{درصد نقطه سر به سر} = \frac{\text{هزینه ثابت}}{\text{هزینه متغیر} - \text{فروش کل}} = \frac{۴/۸۰۳/۱۴۶/۱۶۷}{۲/۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰ - ۱/۹۵۰/۲۹۶/۳۲۴} = ۰/۸۹۰۵۴۶۲۶۶$$

▶ ۲۰/۰۳   ۰/۲٪

دوره برگشت سرمایه

عبارت است از تقسیم کل سرمایه گذاری بر حاصل جمع سود و استهلاک و تسهیلات مالی (در این طرح صفر است) و نشان می دهد که چه مدت طول می کشد تا اصل سرمایه برگشت کند که در این طرح حدود شش سال طول می کشد.

کل سرمایه گذاری

$$\frac{\text{دوره برگشت سرمایه}}{(\text{هزینه تسهیلات مالی} + \text{استهلاک} + \text{سود})} = \frac{۲/۲۶۹/۲۴۶/۱۶}{۲۳۹/۷۰۳/۶۷۶ + ۱۲۱/۰۰۰/۰۰۰} = ۶/۲۹$$

بازاریابی

الف) شناخت رقبای بازار

رقبای ما شامل مراکز آموزش عالی دانشگاهی و مراکز آموزشی علمی-کاربردی هستند که با ارائه مدرک تحصیلی معتبر و استفاده از اساتید مجرب و توانمند رقیب اصلی و راکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی هستند اما طولانی بودن دوران تحصیل و تاکید بیشتر بر تئوری و توجه کمتر به جنبه های عملی و بعضاً نداشتن امکانات لازم برای آموزش های عملی و مهارتی از نقاط ضعف آنها به شمار می آید.

رقیب دیگر هنرستان های کشاورزی هستند که در مناطق روستایی نیز واقع شده اند و آموزشهای آنها محدود به گروه سنی دانش آموزی است که با نوع کار مرکز تخصصی متفاوت می باشد.

همچنین، موسسات آموزشی تحت نظارت مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای که اختصاصاً به گیاهان دارویی نمی‌پردازند و معمولاً در کنار سایر آموزش‌های کشاورزی، دوره‌های گیاهان دارویی را نیز برگزار می‌نمایند: علاوه بر این، دانش کم در حوزه گیاهان دارویی و عدم شناخت الزامات آموزشی در این حوزه از نقاط ضعف این مراکز می‌باشد.

از نقاط قوت عمده مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی کوتاه بودن دوره‌ها، تخصصی بودن و مهارتی و کاربردی بودن بر اساس نیازهای روز این حوزه می باشد که در بین رقبا کمتر دیده می‌شود. از رقبا غیر مستقیم هم می‌توان به انواع کلاس‌های برگزار شده توسط شرکت‌ها، گروه‌ها، انجمن‌ها و موسسات مختلف آموزشی اشاره نمود.

به‌طور کلی گسیختگی و نبود انسجام بین مؤسسات فوق و نبودن یک مرکز تخصصی معتبر در این زمینه باعث سر درگمی علاقمندان گیاهان دارویی و دانش پژوهان می‌شود. در صورت راه اندازی یک مرکز تخصصی و تبلیغات مناسب، علاقه‌مندان می‌توانند با اطمینان از اساتید مجرب، امکانات و تجهیزات کامل آزمایشگاهی و مزرعه‌ای و مدارک معتبر این موسسات، در مدت زمان کوتاه و به‌صورت تخصصی در این رشته تحصیل کرده و وارد بازار کار شوند.

ارائه آموزش همزمان دروس تئوری و عملی، برگزاری میزان ساعات مشخص از دروس در یک واحد تولیدی و فرآوری گیاهان دارویی، دعوت از افراد کارآفرین و مدیران بنگاه‌های تولیدی جهت حضور در کلاس و انتقال دانش و تجربیات خود به دانش پژوهان از نقاط قوت ویژه این مرکز آموزش تخصصی می‌باشد.

ب) قیمت گذاری و بازاریابی

تأمین سهم بازار در ابتدا به علت عدم آگاهی افراد از طرح و تعداد رقبا کمی سخت است ولی با داشتن ساختمان اداری مناسب، تجهیزات مناسب و تبلیغات برنامه ریزی شده و استفاده از پرسنل توانمند و خوش برخورد می‌توان سهم قابل توجهی را از آن خود کرد.

ج) تبلیغات ، بازرگانی و روابط عمومی

تبلیغات در روزنامه‌های استانی، از پخش تراکت های تبلیغاتی در نقاط هدف و منازل شهری علاوه بر نصب بنر، نظرسنجی و ارتباط مستقیم، تلفن، وب سایت و سیستم پیامک استفاده خواهد شد.

د) تحقیق، طراحی و توسعه

به منظور تجهیز نمودن مرکز به جدیدترین مدل‌ها، روش‌ها و سرفصل‌های آموزشی در حوزه گیاهان دارویی لازم است:

- با مراکز آموزشی معتبر ارتباط برقرار شود؛
- با صنعت جهت دریافت نیازهای آموزشی نیروی کار در زمینه گیاهان دارویی مذاکره شود؛
- یک تیم مدیریتی و تحقیقاتی خلاق برای کسب بهترین متدهای آموزشی و محتوای علمی و کاربردی جدید متناسب با آموزش گیاهان دارویی انتخاب گردد؛
- ایجاد تیم مشاوران آموزشگاه که از اشخاص و صاحب‌نظران صنعت گیاهان دارویی تشکیل شده‌اند؛
- همواره به دنبال برگزاری دوره‌های آموزشی نوین باشد؛
- لذا واحد پژوهش و برنامه‌ریزی از ضروریات این مرکز خواهد بود.

مدیریت نیروی انسانی

نیروی انسانی از سرمایه‌های اصلی این مرکز می باشد که بایستی در جذب، کارگیری آموزش و توانمندسازی آنها کوشش جدی به عمل آورد.

براین اساس، این مرکز براساس وظایف و فعالیت‌های پیش بینی شده در ابتدا به تعداد ۱۴ نیروی انسانی به شرح ذیل نیاز دارد که با توسعه فعالیت‌ها نیاز به نیروی انسانی نیز تغییر خواهد کرد.

- رئیس مرکز، حداقل لیسانس گیاهان دارویی؛
  - هیأت مدیره مرکز؛ سه نفر، با حداقل لیسانس گیاهان دارویی یا کشاورزی؛
  - پنج نفر مربی آموزشی، با حداقل لیسانس گیاهان دارویی یا رشته های مرتبط که به صورت پاره وقت با مرکز همکاری می نمایند؛
  - پنج نفر نیروی انسانی با سطح تحصیلات دیپلم تا لیسانس برای امور آموزشی، پشتیبانی و اداری و مالی مرکز که به صورت تمام وقت همکاری خواهند داشت.
- لازم به ذکر است که مرکز برای انجام فعالیت هایی که به صورت مقطعی انجام می شود به صورت پاره وقت بر حسب نیاز اقدام خواهد کرد. توانمندسازی کارکنان مرکز به ویژه مربیان آموزشی از نیازهای ضروری می باشد که در مقاطع مختلف زمانی از طریق اعزام آنان به دوره های مختلف آموزشی انجام می پذیرد.

ریسک های بسیار مهم:

- الگو برداری سایر موسسات آموزشی مرتبط با گیاهان دارویی از شیوه مدیریت، تبلیغات و سرفصل های دروس؛
- در کل ریسک اصلی فعالیت مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی عدم استقبال مردم جهت ثبت نام در واحد آموزشی می باشد.

مشخصات کسب کار

- مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی (با نام خاص)؛
- ظرفیت مرکز ۱۰۰ نفر فراگیر به صورت همزمان؛
- مشخصات فیزیکی: یک ساختمان اداری و آموزشی شامل ۵ کلاس هر کدام با ابعاد ۳۰ متر مربع، انبار به ابعاد ۱۰۰ متر مترمربع، ساختمان اداری ۲۰۰ متر مربع، اتاق نگهبان ۳۰ متر مترمربع و ۵۲۰ متر مترمربع برای اتاق اینترنت، راهرو، نمازخانه، سرویس بهداشتی، کتابخانه، تایپ و تکثیر، پارکینگ، راه پله و فضای سبز است.
- ارکان مرکز آموزش: هیأت مدیره، رئیس، معاون، امور اداری و مالی و امور آموزش می باشد.
- نیروی انسانی مورد نیاز: مدیر عامل با حداقل مدرک لیسانس رشته مربوطه، اعضای

هیأت مدیره ۳ نفر با تخصص در رشته های مختلف مقطع کارشناسی ارشد، مدرسین به صورت پاره وقت ۵ نفر با مدرک حداقل لیسانس، نیروی تدارکات شامل ۱ نفر حسابدار، ۱ نفر خدماتی، ۱ نفر آموزشی اداری، ۲ نفر نگهبان با حداقل مدرک دیپلم در نظر گرفته شده است. تجهیزات مورد نیاز برای دو آزمایشگاه این مرکز یکی آزمایشگاه فرآوری گیاهان دارویی و دیگری آزمایشگاه شناخت گیاهان دارویی در نظر گرفته شده که در جدول «مواد اولیه اداری و آزمایشگاهی» ذکر شده است.

مشخصات اعضای هیئت مدیره:

آدرس پستی:

شماره تماس:

دورنگار:

پست الکترونیکی:

